

การเมืองของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย*
POLITICS OF THE NEW GENERATION IN THAI SOCIETY

พระครูสมุห์สุวรรณ วิริโย (สิงห์หนู)

Phrakhrusamusuwan Viriyo (Singnoo)

วัดหนองไผ่แก้ว จังหวัดชลบุรี

Wat Nong Phai Kaeo, Chon Buri province

E-mail: phrakhrusamu2511@gmail.com

๒๐-----๐๓

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเมืองของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย การขยายตัวของคนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนมาก ทำให้คนรุ่นใหม่กลายเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและการลงมือทำ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในจิตใจของบุคคล ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นหนึ่งในตัวเร่งสำคัญความอิสระของคนรุ่นใหม่ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเองเร็วขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิทธิพื้นฐานของคนรุ่นใหม่อยู่แล้ว คนรุ่นใหม่จึงสามารถใช้สิทธินี้ได้เต็มที่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่จะทำให้พวกเขาถูกมองเห็น และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่จะทำให้ระบบการเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เขียนขึ้นเพราะเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ มีอยู่ 3 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ความเข้าใจการเมือง 2. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และ 3. ด้านความขัดแย้งทางการเมือง ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีความสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก เพราะฉะนั้นการแบ่งปันความรู้ และการแสดงความเห็นใด ๆ ทางการเมือง จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน

คำสำคัญ: การเมือง; คนรุ่นใหม่; สังคมไทย

* Received September 16, 2022; Revised April 17, 2023; Accepted April 21, 2023

Abstracts

The expansion of the new generation is a large group of people. Make the new generation become a key driving force in driving change and action. Political change is a matter of the mindset of a person. Therefore, political participation is one of the major catalysts for the independence of the new generation, namely: Participation in politics will encourage the new generation to become independent and independent faster. Political participation is already a fundamental right of the new generation. The new generation can use this right to the fullest. The political involvement of the younger generation will make them visible. And the political participation of the new generation will make the political system more efficient.

The purpose of this article was to write because it was to study the political participation of the new generation. There are 3 aspects: 1. Knowledge and understanding of politics 2. Perception of political news and 3. Political Conflict Therefore, political participation is primarily related to solving people's livelihood problems. Therefore, knowledge sharing and any political commentary needs to be correlated with the modern political participation of children and youth.

Keywords: politics; new generation; Thai Society

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญ และเป็นกลไกในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่องานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการป้องกันมิให้เกิดการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสม ส่วนในฐานที่เป็นจุดมุ่งหมายส่วนในฐานที่เป็นจุดมุ่งหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มอำนาจให้กับประชาชนในแง่ของการมีทักษะความรู้ความชำนาญ สาเหตุสำคัญที่ทำให้สภาพการเมืองไทยยังไม่มีประสิทธิภาพก้าวหน้าเท่าที่ควร คือ ความอ่อนแอของภาคประชาชนที่ยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองปล่อยให้การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมืองและข้าราชการที่มีอำนาจเข้ามากำหนดนโยบายและปกครองบ้านเมือง (บุญทัน ดอกไธสง,

2552) อำนาจสูงสุดหรืออำนาจ อธิปไตยเป็นของปวงชนโดยประชาชนทำหน้าที่ในการปกครองตนเองโดยตรง แต่ในทางปฏิบัตินั้น ไม่สามารถกระทำได้ จึงเกิดรูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Government) โดยประชาชนเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการกำหนดผู้ปกครอง (รัฐบาล) นโยบายและ วิธีการปฏิบัติตามนโยบายแต่การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพได้นั้น แก่นแท้ของประชาธิปไตยมิใช่ “ความเป็นตัวแทน” แต่อยู่ที่ “การมีส่วนร่วมทางการเมือง” ของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดการพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น (มงคลเลิศ ด้านธานินทร์, 2551)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดจากความเต็มใจไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ และไม่ว่าจะมีการจัดการอย่างไรเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมาย การที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐหรือต่อการบริหารงานของรัฐ การเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญ และเป็นกลไกในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ต่อหลักการประชาธิปไตย เช่น มีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมือง หรือติดตาม ควบคุม และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง หรืออาจกล่าวได้ว่าประชาชนต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองตามทัศนะที่ว่า “กิจกรรมทางการเมืองการปกครองเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องเอาใจใส่รับผิดชอบจะหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธให้พ้นความรับผิดชอบของตนหาได้ไม่” หรือ “การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน” เป็นต้น (ประหยัด หงษ์ทองคำ, มปป)

การเมืองของประเทศไทยที่ผ่านมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้สภาพการเมืองไทยยังไม่มีประสิทธิภาพก้าวหน้าเท่าที่ควร คือ ความอ่อนแอของภาคประชาชนที่ยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ปลดปล่อยให้การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมืองและข้าราชการที่มีอำนาจเข้ามากำหนดนโยบายและปกครองบ้านเมือง ส่งผลไปยังความไม่เสมอภาคทางการเมืองโดยเฉพาะการเข้าถึงศูนย์กลางของอำนาจภายในรัฐจะตกไปอยู่เพียงเฉพาะแค่กลุ่มคนบางกลุ่มที่มีโอกาสทางการเมือง เป็นต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในทางการเมืองจึงต้องเป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในการตัดสินใจของรัฐบาลเป็นสำคัญ และการกระทำใดไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกนโยบายของรัฐบาล หรือเลือกบุคคลสำคัญ

ที่สามารถกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้ ก็ไม่ถือเป็นการมีส่วนร่วมในทางการเมือง (มงคลเลิศ ด้านธานินทร์, 2551)

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การเมืองเป็นเรื่องที่ประชาชนจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้เพราะการใช้อำนาจทางการเมืองล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวผู้นำทางการเมืองและตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้นำทางการเมืองให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นการแสดงออกของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยตามระบอบประชาธิปไตย ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้คำนิยามและความหมายของคำว่า “การมีส่วนร่วม” ไว้ต่างกัน สามารถสรุปได้ดังนี้

วิจูรย์ ญูซุ (2548) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้อย่างกว้าง ๆ และครอบคลุมว่าหมายถึง กิจกรรมทั้งหลายของประชาชนแต่ละบุคคลที่ต้องการมีอิทธิพลผลักดันให้เกิดผลงานทางการเมืองตามต้องการเท่านั้นแต่ยังรวมถึงกิจกรรมเป็นการยอมรับสนับสนุนในเชิงพิธีการด้วยผู้ที่ยอมรับรัฐบาลที่แสดงออกโดยการปรับปรุงพฤติกรรมตนเองตามคำสั่ง หรือข้อเรียกร้องของรัฐบาล ขณะที่ สมบัติ

ธำรงค์ (2549) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง จะต้องเป็นเรื่องของกิจกรรมมิใช่ทัศนคติ และใช้กับบุคคลธรรมดาไม่ใช่ชนกการเมือง หรือผู้นำทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเพราะเป็นอาชีพ ถือว่าเป็นเรื่องของการมีบทบาททางการเมืองการที่จะตัดสินใจว่าการกระทำใด ๆ เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือเป็นบทบาททางการเมืองอาจถือลักษณะทางการเมืองที่บุคคลนั้นกระทำอยู่ และจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงออกเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงหมายถึง การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองของ ประชาชนตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้ เป็นการกระทำที่ต้องเกิดขึ้น ด้วยความสมัครใจของประชาชน เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งในการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อย่างไรก็ตาม แม้การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนจะเป็นไปตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้ไว้กระทำได้ เช่น อนุญาตให้ประชาชนรวมตัวเพื่อชุมนุมคัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายต่าง ๆ ของรัฐได้ แต่ก็อาจปรากฏได้ว่าการมีส่วน

ร่วมดำเนินไปโดยถูกต้องตามกฎหมายอาจลุกลามเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายได้ เช่น การ ขว้างปาต่อผู้ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้น แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับจะได้มี การบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ก็ ตาม แต่ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญของ ประเทศไทยนั้นยังเป็นปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรค สำคัญของการพัฒนาสังคมและการ เมืองไทยมาโดยตลอด เพราะจากสภาพความเป็นจริงแล้ว ปรากฏว่าประชาชนมักจะไม่ได้รับ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามที่มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเท่าที่ควร เนื่องจาก การบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพส่วนใหญ่เป็นเพียงการบัญญัติรับรองไว้ไม่สามารถที่ นำไปใช้ได้จริง (รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข, 2542) ดังนั้นการมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสิทธิขั้น มูลฐานในฐานะที่เป็นพลเมืองของชาตินั้น ได้แก่ สิทธิอันชอบธรรมที่จะมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น การคัดค้านการวิพากษ์วิจารณ์ รวมทั้งการกดดันทางการเมืองใน นโยบายของรัฐบาลหรือของหน่วยราชการ อันก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน กล่าวได้ว่า ไม่ว่าจะมิบบทบัญญัติกฎหมายหรือไม่ก็ตาม เป็นสิทธิโดยธรรมชาติและเป็นสิทธิ ขั้นมูลฐานของประชาชนทุกคนที่จะปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน ส่วนผลจะออกมาใน รูปใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับระบบการเมืองว่าให้ความเคารพต่อเสียงของประชาชนแม้จะเป็น เสียงส่วนน้อยมากน้อยเพียงใด สาเหตุสำคัญของปัญหาและอุปสรรคที่เป็นการจำกัดการใช้ สิทธิของประชาชนในปัจจุบัน คือความไม่รู้กฎหมายของประชาชน และเมื่อถูกละเมิดสิทธิ จึงไม่รู้ว่าจะตนเองนั้นกำลังถูกละเมิดสิทธิอยู่ หรืออาจจะรู้ว่าถูกละเมิดสิทธิแต่ไม่รู้ว่าจะไปใช้ ช่องทางใดในการเรียกร้องสิทธิของตนคืนมาและบางทีก็ต้องยอมรับว่าประชาชนเองก็ไม่มี ความกระตือรือร้นที่จะรับรู้เรื่องกฎหมายหรือสิทธิของตนเองเท่าที่ควร โดยเห็นว่า สังคมไทยค่อนข้างที่จะอ่อนแอในเรื่องของการรักษาสีสิทธิของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่าง อย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับในต่างประเทศซึ่งเมื่อเขาถูกละเมิดสิทธิเขาจะดำเนินการ ฟ้องร้องทันที

1. ความรู้ความเข้าใจการเมือง

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองมีผลต่อชีวิตประจำวันของเราทุกคนและไม่ควรถูก มองข้ามการที่วัยรุ่นให้ความสนใจเรื่องการเมืองเป็นการเตรียมพร้อมและปลูกฝังความ เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้สิทธิ การรักษาสีสิทธิ และการแสดงออกทางการเมืองใน

สังคมไทยได้อย่างเหมาะสม เพราะฉะนั้นทุกสิทธิของวัยรุ่นควรถูกใช้อย่างถูกต้อง เพื่อสื่อความคิดเห็นของประชาชนส่วนมากอย่างแท้จริง ทั้งหมดนี้จะเป็นไปไม่ได้หากวัยรุ่นอย่างเรา ยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยเฉพาะในเรื่องการเมือง ดังที่ รพีพร ธงทอง (2564) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ การเลือกตั้งเป็นการแสดงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่สำคัญที่สุดของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นในระดับชาติ/ท้องถิ่น เป็นการเลือกบุคคลเพื่อเข้ามาตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีข้อสังเกตว่าเด็กและเยาวชนที่เติบโตมาในสังคมปัจจุบันจะเริ่มสนใจการเมืองเมื่ออายุเท่าไร อาจเริ่มสนใจเมื่ออยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพราะเริ่มทำกิจกรรม เริ่มเปิดประตูเข้าสู่สังคมที่กว้างขึ้น เริ่มสนใจข่าวสารบ้านเมือง รวมทั้งสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมากกว่าตำราเรียน เป็นต้น

ในส่วนของการเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนนั้น ในสมัยก่อนบรรดานักรัฐศาสตร์มักศึกษาเรื่องการกล่อมเกลากทางการเมือง (political socialization) ที่มักมองสถาบันทางสังคมที่หลากหลาย เช่น ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และสื่อ แต่สมัยใหม่นี้แน่นอนว่าโลกอินเทอร์เน็ตนั้นมีความสำคัญยิ่ง แต่ในกรณีบ้านเราก็ไม่ควรมองข้ามว่า การที่พวกเขาเติบโตมาในสถานะทางสังคมอย่างหนึ่ง การที่พ่อแม่เขามีทั้งทัศนคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบหนึ่ง และการที่รัฐเขามารุ่นวายกับชีวิตเขาในช่วงที่ผ่านมา หรือแม้กระทั่งความรุ่นวายจากการจัดการเรียนการสอนและการใช้ชีวิต ทั้งหมดนี้ไม่ได้เกี่ยวกับโลกอินเทอร์เน็ตโดยตรง ดังนั้น อัลมอนด์และเพาเวลล์ ได้ให้ความหมายไว้ว่าการกล่อมเกลากทางการเมือง เป็นการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนในระบบการเมือง โดยเป็นกระบวนการสร้างและการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง การกล่อมเกลากทางการเมืองจากคนรุ่นไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง หรือทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งของระบบการเมืองที่ได้รับจากประสบการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา (Almond & Powell, 1966)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สังคมปัจจุบัน สภาพแวดล้อมทางสังคม เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตได้เปิดความเป็นไปได้ให้เยาวชนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตตัวเองได้อย่างกว้างขวางแบบที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียน รสนิยม ฯลฯ เยาวชนยุคปัจจุบันจึงมีความคุ้นชินกับความเป็นอิสระ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยการศึกษาหาความรู้จากสื่อผ่านการใช้ Facebook, Twitter Instagram และ Line และการทำกิจกรรมการเมืองรวมถึงการติดตามข้อมูลการเมือง เป็นต้น

2. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้ข่าวสารการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของประชาชน ช่วยให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารรวดเร็ว ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตามการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จึงทำให้เกิดเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีการระบุเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นการส่งเสริมให้ระบบการเมืองเป็นระบบที่สมบูรณ์แบบซึ่งกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมีทั้งการสนับสนุน และคัดค้านโดยกระทำภายใต้กฎหมายและระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย การเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองของเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่จึงต้องสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นเจ้าของร่วมกัน ดังนั้นการขับเคลื่อนทางการเมืองจึงต้องสร้างขบวนการเชิงเครือข่ายในแนวระนาบที่มีความเท่าเทียมกัน ไม่ใช่แนวตั้งที่รับนโยบายจากส่วนกลางไปปฏิบัติ ทั้งนี้เด็กและเยาวชนไม่ได้ยึดติดกับหัวข้อนานัก จึงไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งนักเรียนถึงจะออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองได้ แต่จะรวมกลุ่มจัดกิจกรรมกันเองในนามส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับโรงเรียน เป็นต้น

รพีพร ธงทอง (2564) กล่าวว่า ทุกคนมีสื่ออยู่ในมือ มีช่องทางในการเผยแพร่ในโลกออนไลน์เพื่อให้ผู้ติดตามเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น จึงดูเหมือนว่า ขบวนการนักเรียน นิสิต นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิม แต่ก็ยังมีพลังแฝงอยู่เพียงแต่กระจายกระจายอยู่ในสังคมทั่วไป หากพรรคการเมืองใดสามารถทำรูปแบบใหม่ที่สามารถไปยังกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้ก็อาจแปรเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงได้เช่นกัน ในยุคปัจจุบันยังก้าวไม่ทันพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ เนื่องจากสังคมไทยมีความสลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต ประกอบกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วสอดคล้องกับ เลอภพ โสรรัตน์ (2556) ที่พบว่าบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้แสดงความชัดเจนในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมืองและเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมืองเพียงแต่ว่าความสมบูรณ์ของแต่ละบทบาทนั้นจะขึ้นอยู่กับแต่ละยุคสมัยของการเมืองซึ่งมีที่มาของอำนาจทางการเมืองแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นมาจากการปฏิวัติรัฐประหารมาจากการมีฐานอำนาจทางการเมืองทหารหนูลงที่มีความผันผวนมากในอดีต เป็นต้น

กล่าวสรุปได้ว่า การเมืองนั้นไม่ได้อยู่แต่ในเว็บการเมืองเท่านั้น แต่ยังแทรกอยู่ในเว็บต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่พวกเขาสนใจ หรือแม้กระทั่งในกลุ่มเพื่อน เช่น กลุ่ม

ไลน์ กลุ่มเฟสบุ๊ก เป็นต้น การเมืองนั้นมีแทรกอยู่ในเว็บทุกประเภท กล่าวได้ว่าเด็กเยาวชน อาจไม่ได้สนใจอ่านข่าวยาว ๆ หรือหนังสือในแบบเดิมเท่านั้น พวกเขาอาจจะศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่แทรกมากับกลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ หรือจากศิลปินที่พวกเขาชื่นชอบ จากชมรมต่าง ๆ ที่มีเรื่องเหล่านี้แทรกมา หรือแม้กระทั่งในกลุ่มเพื่อนเอง หรือกล่าวอีกอย่างก็คือ การเมืองในวันนี้มันแทรกไปทุกอยู่ในสังคมเสียแล้ว

3. ด้านความขัดแย้งทางการเมือง

ความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยเป็นความขัดแย้งที่มีพื้นฐานมาจากความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์ ประสบการณ์และความคิดเห็นทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองได้วิวัฒนาการจากความขัดแย้งระหว่าง ชนชั้นปกครองเป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชนและนำไปสู่การกระทำ ความรุนแรงต่อกัน คนรุ่นใหม่เข้าใจความขัดแย้งทางการเมือง เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างคนสองรุ่นด้วยกัน ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังนั้นเมื่อเกิดความขัดแย้งจึงต้องแสวงหาวิธีการในการจัดการความขัดแย้งเพื่อให้สังคมดำรงอยู่และพัฒนาต่อไป ความขัดแย้งจึงไม่ใช่สิ่งเลวร้ายเสมอไป แต่ยังมีข้อดีในการช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในสังคม หากไม่มีกลไกในการจัดการที่มีประสิทธิภาพก็อาจนำไปสู่ความรุนแรงที่เป็นอันตรายและสร้างผลเสียต่อสังคมได้

คนรุ่นใหม่เข้าใจว่า อีกไม่นานก็จะเป็นคนรุ่นก่อนรุ่นเก่า ดังนั้นคนรุ่นใหม่ก็จะเข้าใจคนรุ่นก่อนมากขึ้น และคนรุ่นก่อนก็ควรย้อนมองตัวเองสมัยวัยรุ่นก็มีปัญหาเดียวกันนี้ก็จะเข้าใจกันและกันมากขึ้น สังคมที่เข้มแข็งจะเปลี่ยนผ่านโดยไม่ต้องแตกหักสูญเสีย คนรุ่นใหม่เขาไม่ได้เป็นอันตรายได้มากนักเมื่อเทียบกับคนรุ่นก่อนที่ยังกุมอำนาจ กำลังและทรัพยากรไว้อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังที่ เกษียร เตชะพีระ (2553) อธิบายถึงความขัดแย้งทางการเมืองของไทยว่า ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างทางการเมืองครั้งสำคัญ เมื่อนายทุนใหญ่และชนชั้นนำเดิมของไทยจำนวนมากได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ จึงเป็นโอกาสให้กลุ่มนายทุนใหม่ที่รุดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ นำโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรได้เข้ามาสร้างอำนาจทางการเมือง ลักษณะของความขัดแย้งทางการเมืองจึงเป็นความขัดแย้งที่เกิดจาก กระบวนการเปลี่ยนย้ายอำนาจ (power shift) จากกลุ่มชนชั้นนำเดิม ข้าราชการ คนชั้นกลางที่มีอำนาจทางการเมืองเดิม ไปยังกลุ่มอำนาจทุนใหญ่ คนจนเมือง คนรากหญ้าที่มีทุนทรัพย์และคะแนนเสียงมากกว่า โดยทั้งสองกลุ่มมีอุดมการณ์ทางการเมืองและเป้าหมายที่แตกต่างกัน ขณะกลุ่มแรกต้องการกำจัดปัญหาปัญหาการซื้อเสียง การทุจริตคอร์รัปชัน และเผด็จการ

รัฐสภา แต่สิ่งที่กลุ่มหลังต้องการ คือ อุดมการณ์ประชาธิปไตยที่ดีความว่า การเลือกตั้งเท่ากับ ประชาธิปไตย กล่าวได้ว่า การที่คนรุ่นใหม่ลุกขึ้นมาประกาศข้อเรียกร้องทางการเมืองอย่างทรงพลัง แต่กลับถูกตอบโต้จากผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือกว่า ไม่ว่าจะในฐานะพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ ครูอาจารย์ หรือผู้บริหารบ้านเมือง ที่ใช้อำนาจในการกดปราบ ก้ารบายโดยปราศจากความเข้าใจ ไม่เพียงแต่ทำให้ปัญหาลุกลามบานปลายเท่านั้น แต่ยังเสียโอกาสในการพัฒนาเยาวชนซึ่งประเมินค่าไม่ได้ด้วย

สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์การเมืองของไทยทำให้เกิดบรรดากลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ ออกมาแสดงออกทางการเมืองผ่านการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยและการแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่องและเกิดขึ้นภายในสถานศึกษาทั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ทุกฝ่ายควรสร้างความเข้าใจในหลักพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนเพื่อให้เป็นประชาชนที่ดีในการมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างความตระหนักและเครื่องเตือนใจเพื่อให้สังคมได้เรียนรู้ บทเรียนจากความขัดแย้งทางการเมือง และวางมาตรการป้องกันเหตุเกิดขึ้นเพื่อให้สังคมได้เรียนรู้ บทเรียนจากความขัดแย้งทางการเมือง สร้างสังคมที่มีวุฒิภาวะ และทักษะในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งและข้อพิพาทได้ด้วยสันติวิธี เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้น จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมแบบสมัครใจ ไม่ใช่เป็นแบบปลุกกระดม สำหรับการมีส่วนร่วมแบบเสรีหรือแบบสมัครใจนี้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อประชาชนมีความสำนึกทางการเมืองหรือความตื่นตัวทางการเมืองเสียก่อน ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงมีปัญหาอุปสรรค สามารถสรุปได้ ดังนี้ (รพีพร ธงทอง, 2564)

1. การศึกษาที่ยังไม่เข้มข้นจึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมือง และขาดความตระหนักต่อหน้าที่พลเมืองที่ทุกคนพึงกระทำ
2. ปัจจัยภายนอกหลายอย่างปัจจุบันทำให้เด็กและเยาวชนขาดความกระตือรือร้นทำตัวนิ่งเฉยจนขาดความสนใจในเรื่องบ้านเมืองจนกระทั่งกลายเป็นปัญหาทางสังคม
3. สภาพเศรษฐกิจรอบครัว รายได้ไม่พอเลี้ยงชีพทำให้เด็กและเยาวชนสนใจแต่เรื่องปากท้องและทำงานเป็นอันดับแรก จนมองเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องรอง

4. เกรงกลัวอันตราย จนไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง เพราะกลัวจะต้องเป็นเป้าหมายของฝ่ายตรงข้าม

สรุป

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกัน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย คือ ทำให้ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองได้มีโอกาสทราบความต้องการของกันและกันอย่างแท้จริงทำให้การดำเนินนโยบายของรัฐตอบสนองต่อผู้เป็นเจ้าของประเทศในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม การมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ การเสนอข้อเท็จจริงทางการเมืองของประชาชน และระบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองหากประชาชนมีความสนใจในทางการเมือง มีการเปิดรับข่าวสารและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นหรือช่วยถ่ายทอดข้อมูลที่ต้องการให้สังคมได้รับรู้ และกระตุ้นให้คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในทางที่ถูกต้อง ก็จะส่งผลทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกษียร เตชพีระ. (2553). *สงครามระหว่างสี ก่อนถึงจุดที่ไม่อาจหวนกลับ*. กรุงเทพฯ: Open Books.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2552). *ประชาธิปไตยรากหญ้า*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (มปป.). *การพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด พาพาส.
- มงคลเลิศ ด่านธานินทร์. (2551). *หลักคิดชาตินิยมและมรดกวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาสังคมทันสมัย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจิตรศิลป์.
- รพีพร ธงทอง. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 16(1), 27-40.
- รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข. (2542). *สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิฑูรย์ ญนุช. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมบัติ อารังญวงษ์. (2549). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

Almond, G. A. & Powell, G. Br. (1966). *Comparative Politics: A Development Approach*. Boston: Little, brown & Co.